

שבירת הקליפות

1. עין איה / ברכות א הקדמה

להבין אל נכון יסוד אותו המאמר מצד עצמו, את המונח בו בכללו ובפרטיו, זאת היא תכונת הפירוש... הרחבה של עצם הדברים שכבר ישנם בתוכנו של המאמר אלא שהם בו מקופלים. ועיכ עלינו להרחיב הקמטים כדי לעמוד על כל הרחבתו של המאמר.

1א. עין איה / ברכות א הקדמה

...הצד העליון שבדרכי הדרשה, שהוא השם הטאה לביאור, מלשון באר, באר מים חיים, עיפ המדה הזאת יזלו מים חיים חדשים לבקרים מכל הגה ורעיון של חכמת אמת שנפל לנו מורשה מדורות הראשונים, מאבותינו הקדושים ע"ה, בין דברי תורה עצמם שהם ודאי "כפטיש יפוצץ סלעי", בין דברי חכמים ז"ל. מזה הצד יוקח הביאור, לא מצד תכונת המאמר בפרטיותו, כ"א מצד פעל ד' שיש בזה, שהכין לנו סיבות רבות לאשרינו והצלחתנו האמתית, להאיר את נפשנו באור אור האמת ולתת לנו מחיה נפשות מלאה מזן אל זן. (תהלים)

2. עין איה / ברכות א / פרק ראשון-מאימתי / הקדמה

"ובאת אל הכהן או אל השופט אשר יהיה בימים ההם"...הכהן הונח שיהי איש אשר רוח אלהים בו, הכהן הגדול היה ראוי שיהיה מדבר ברוח"ק, הוא יוכל לבאר פרטי תורה ע"פ עקריה ורוחה הכללי. לא כן השופט, לא יבא למדה זו אבל ידמה מלתא למלתא, וע"פ הפרטים המפורסמים יברר דינו גם בדברים הנעלמים ממנו בדת ודין. והננו מצווים לשמע אל שניהם, כפי מעמד הדור.

3. תלמוד בבלי מסכת נדרים דף סו/ב

ההוא בר בבל דסליק לארעא דישראל נסיב איתתא אמר לה בשילי לי תרי טלפי בשילה ליה תרי טלפי רתח עלה למחר אמר לה בשילי לי גריוא בשילה ליה גריוא אמר לה זילי אייתי לי תרי בוציני אזלת ואייתי ליה תרי שרגי אמר לה זילי תברי יתהון על רישא דבבא הוה יתיב בבא בן בוטא אבבא וקא דאין דינא אזלת ותברת יתהון על רישיה אמר לה מה הדין דעבדת אמרה ליה כך ציוני בעלי אמר את עשית רצון בעליך המקום יוציא ממך שני בנים כבבא בן בוטא.

4. רמב"ם יד החזקה - הלכות אישות פרק כא

(ז) נמצאו כל המלאכות שכל אשה עושה אותן לבעלה חמש מלאכות טוה ורוחצת פניו ידיו ורגליו ומוזגת את הכוס ומצעת את המטה ועומדת לשמש בפניו והמלאכות שמקצת הנשים עושות אותן ומקצתן אינן עושות שש מלאכות מטחנת ואופה ומבשלת ומכבסת ומניקה ונותנת תבן לפני בהמתו:

5. תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סב/ב

תנו רבנן האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו והמדריך. בניו ובנותיו בדרך ישרה והמשיאן סמוך לפירקן עליו הכתוב אומר וידעת כי שלום אהלך ...

5א. רמב"ם יד החזקה - הלכות אישות פרק טו

(יט) וכן צו חכמים שיהיה אדם מכבד את אשתו יתר מגופו ואוהבה כגופו ואם יש לו ממון מרבה בטובתה כפי הממון ולא יטיל עליה אימה יתירה ויהיה דיבורו עמה בנחת ולא יהיה עצב ולא רוגז:

6. רע"ב על מסכת אבות פרק ב משנה ז

כדי שיבטל רצון אחרים - יפר עצת כל הקמים עליך לרעה - ואני שמעתי שאין זה אלא דרך כבוד כלפי מעלה והרי הוא כאילו כתוב כדי שיבטל רצונו מפני רצונך ...

7. ספר השל"ה הקדוש - שער האותיות - אות ד' דרך ארץ (כו)

ודרך ארץ של אשה להיותה נכנעת לבעלה שומעת בקולו, ודבריה עם בעלה בחן ובתחנונים ובכבוד ובבושת ובעונה, ותשמע דבריו ותעשה רצונו. ותמיד תראה לו שמחה, ותשמרו לו עת אכילתו, ותעשה לו מטעמים כאשר אהב, ותבטל רצונו מפני רצונו. איתא בפרק קמא דנדרים (סו, ב) ההוא בר בבל דסליק לארץ ישראל נסיב איתתא כו', עד אמר לה אייתי לי תרין בוצינין [פירוש אבטיחין], אייתיאת ליה תרין שרגין [פירוש נרות מתרגמינין בוצינא], אמר לה תבר יתהון על בבא [פירוש אמר לה שתשבר אותם על ראש הפתח, והיא סברה על ראש בבא בן בוטין]. הוה יתיב בבא בן בוטי על בבא וקא דאין דינא, תברת יתהון על רישיה, אמר לה מה דין דעבדת, אמרה ליה כך ציוני בעלי, אמר לה את עשית רצון בעליך, המקום יוציא ממך שני בנים כבבא בן בוטי, עד כאן:

8. ספר "בגן השלום" עמ' 42

אף שהבעל מתחייב לעבד ולפרנס את אשתו, חכמים הקדימו ענין הכבוד לפני הפרנסה, כמו שכתוב: "אעבוד ואכבד" - ורק אחר כך - "אפרנס וכו'". לכן חשוב ביותר שהבעל יתנהג עם אשתו במלא הכבוד שפרושו: לא להעיר לה הערות, וכל שכן שלא לבזות אותה לא להתוכח אתה לכבד את רצונותיה ורגשותיה, להתענין במעשיה, ולשבח אותם וכו'. ובכלל-ירבה להגיד לה מילים של כבוד, והערכה בכל ההזדמנות ויזהר מלומר דברים היכולים להתפרש כבקורת כלפיה או מציאת חסרונות בה ובמעשיה.

9. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כד/א

אמר רבי אושעיא מאי דכתיב ואקח לי (את) שני מקלות לאחד קראתי נועם ולאחד קראתי חובלים נועם אלו תלמידי חכמים שבארץ ישראל שמנעימין זה לזה בהלכה חובלים אלו תלמידי חכמים שבבבל שמחבלים זה לזה בהלכה.

10. עין איה / ברכות א / פרק ראשון-מאימתי / הקדמה

בהיות ישראל שוכן בטח בדד בארצו, יותר היה מוצא חפץ אם היו מתרבים אצלו מורי התורה שיפ דרך הכהונה, לבאר פרטי הלכות בהשקפה של הרוח הכללי שבתורה, ולמדרש טעמא דקרא באופן ברור ומפורש. היראה שיש לחוש לטעות על הדרך הגדולה הזאת, כי טעמי תורה הם דרכים גדולי ערך מאד והבא להתנהג על פיהם בפרטים עלול להכשל, אינה תופסת מקום כל זמן שיש מרכז בטוח לאומה בעניני התורה, ב"ד הגדול שמשם תורה יוצאת לכל ישראל, המקום אשר יבחר ד'. אמנם בהיות סכנת הגלות נשקפת לעין עמנו, אז אי אפשר היה עוד להיות הפרטים נחתכים ע"פ עקרי יסודי התורה וסודי טעמיה... עייכ התפשט ביותר דרך השופט, האופן של הוצאת הפרטים מן הכלל ע"י ערכם של הפרטים עצמם, בדרך הפשוט של המדות שהתורה נדרשת בהן.

עע

9. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף י/ב

משנה בית שמאי אומרים בערב כל אדם יטה ויקרא ובבקר יעמוד שטאמר ובשכבך ובקומך ובית הלל אומרים כל אדם קורא כדרכו שטאמר ובלכתך בדרך אם כן למה נאמר ובשכבך ובקומך בשעה שבני אדם שוכבים ובשעה שבני אדם עומדים. אמר רבי טרפון אני הייתי בא בדרך והטתי לקרות כדברי בית שמאי וסכנתי בעצמי מפני הלסטים אמרו לו כדי היית לחוב בעצמך שעברת על דברי בית הלל: